COMMISSIE VOOR BOEKHOUDKUNDIGE NORMEN

CBN-advies 2022/07 – Verslaggeving bij onmiddellijke sluiting van de vereffening van een VZW of IVZW

Advies van 23 februari 2022[1]

I. Onderwerp van het advies
II. Analyse
A. Preliminair
B. Toepassingsvoorwaarden
C. Situering procedure
D. Jaarrekeningrechtelijke gevolgen
III. Voorbeeld

I. Onderwerp van het advies

1. Met de inwerkingtreding van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen[2] (hierna: WVV) werd, naar analogie met de regeling voor vennootschappen[3], ook voor de VZW's en IVZW's de mogelijkheid geboden om te ontbinden en vereffenen in één akte[4]. Aan de Commissie werd de vraag gesteld inzake de jaarrekeningrechtelijke gevolgen van deze procedure[5] in de zin van art. 2:135 WVV. De Commissie brengt in herinnering dat de ontbinding met een daadwerkelijke vereffening van de VZW's en IVZW's het voorwerp uitmaakt van een afzonderlijk advies[6].

II. Analyse

A. Preliminair

2. De ontbinding en de sluiting van de vereffening in één akte laat toe om VZW's en IVZW's op een vlotte en kostenefficiënte wijze uit het rechtsverkeer te verwijderen[7]. In voorkomend geval neemt de algemene vergadering, op voorstel van het bestuursorgaan, de beslissing tot de ontbinding van een VZW of IVZW en wordt deze beslissing onmiddellijk gevolgd door een tweede beslissing van de algemene vergadering, ditmaal tot de sluiting van de vereffening[8].

3. De Commissie wijst erop dat de procedure van de ontbinding en de sluiting van de vereffening in één akte slechts de eenvoudige afsluitingen viseert waar niets te vereffenen valt of in de situaties waar de vereffening van de actiefbestanddelen niet noodzakelijk is om alle verplichtingen van een VZW of IVZW tegemoet te komen[9] en bijgevolg alles geregeld kan worden voorafgaand aan het ontbindingsbesluit zelf, vaak met uitzondering van de bestemming van het resterend actief[10] en dus vermogen van de vereniging.

4. De procedure van de ontbinding en de vereffening in één akte is van toepassing op de VZW's en IVZW's, doch niet op de stichtingen[11].

B. Toepassingsvoorwaarden

5. De procedure van de ontbinding en de sluiting van de vereffening in één akte wordt geregeld door art. 2:135 WVV. Overeenkomstig dit artikel kan van deze procedure gebruik worden gemaakt indien:

a) er geen vereffenaar wordt aangeduid;
b) alle schulden ten aanzien van leden of derden, zoals vermeld in de staat van activa en passiva[12], zijn terugbetaald of de nodige gelden om die te voldoen werden geconsigneerd. De commissaris die overeenkomstig art. 2:110, § 2, lid 3 WVV een verslag opmaakt, of, als er geen commissaris is, een bedrijfsrevisor of een gecertifieerd[13] accountant, bevestigt deze betaling of consignatie in de conclusies van zijn verslag. De terugbetaling of consignatie is niet vereist voor wat betreft de schulden aan leden of derden, wiens schuldvordering is opgenomen in de staat van activa en passiva, en die schriftelijk hebben bevestigd in te stemmen met de toepassing van art. 2:135 WVV[14]. De commissaris of, als er geen commissaris is, de bedrijfsrevisor of een gecertifieerd, accountant bevestigt dit schriftelijk akkoord in de conclusies van zijn verslag;
c) alle leden zijn op de algemene vergadering van de VZW of de vergadering van het door de statuten aangewezen orgaan van de IVZW aanwezig of vertegenwoordigd en besluiten met eenparigheid van stemmen.

Het resterend actief wordt bestemd voor het daartoe in de statuten aangewezen belangeloos doel, of bij gebrek daaraan, aan het

belangeloos doel dat de algemene vergadering van de VZW of het door de statuten aangewezen orgaan van de IVZW aanwijst, met naleving van de aanwezigheids- en de meerderheidsvereisten voorgeschreven voor een statutenwijziging[15].

C. Situering procedure

6. De procedure van de ontbinding en de sluiting van de vereffening maakt het mogelijk dat zowel de ontbinding, als de vereffening en de sluiting van de vereffening worden samengebracht om, in één akte, een VZW of IVZW uit het rechtsverkeer te verwijderen. Gelet op het duidelijk verband tussen de klassieke ontbinding en vereffening enerzijds, en de procedure van de onmiddellijke sluiting van de vereffening anderzijds, acht de Commissie het nuttig om hierna de jaarrekeningrechtelijke gevolgen weer te geven van de regels aangaande de klassieke ontbinding, de vereffening en de sluiting van de vereffening en hun verhouding tot art. 2:135 WVV dat de ontbinding en vereffening in één akte regelt.

- Ontbinding: uit de formulering van art. 2:135, lid 1 WVV blijkt dat art. 2:110 WVV – het artikel dat de regels inzake de vrijwillige ontbinding van de VZW's en IVZW's bevat – bij de procedure van de ontbinding en de sluiting van de vereffening in één akte moet worden nageleefd, wat betekent dat de verslaggeving van art. 2:110 WVV moet worden gerespecteerd, alsook dat de staat van activa en passiva moet worden opgesteld[16]. Bij de procedure van de vrijwillige ontbinding dient de algemene regel van art. 2:109, lid 2 WVV[17] in acht te worden genomen, wat impliceert dat de ontbinding de afsluiting van het boekjaar tot gevolg heeft[18] en dat er aldus een jaarrekening moet worden opgesteld[19] die loopt van het begin van het gestarte boekjaar tot de datum van de ontbinding en vereffening in één akte.
- Vereffening: de procedure van de ontbinding en de sluiting van de vereffening in één akte voorziet niet in de aanduiding van een vereffenaar[20] aangezien er geen vereffeningsdaden te stellen zijn. Bij de klassieke vereffening dient de vereffenaar elk voleindigd boekjaar een jaarrekening op te stellen en voor te leggen aan de algemene vergadering, wat in deze procedure zinledig is vermits er geen vereffeningsperiode wordt ingeleid bij de ontbinding van een VZW of IVZW[21].
- Sluiting vereffening: bij de sluiting van de vereffening beslist de algemene vergadering over de goedkeuring van de rekeningen, over de kwijting aan de vereffenaars en, in voorkomend geval, aan de commissaris[22], alsook over de sluiting van de vereffening. Bij de ontbinding en sluiting van de vereffening in één akte moet de algemene vergadering zich evident niet uitspreken omtrent de kwijting aan de vereffenaars.

D. Jaarrekeningrechtelijke gevolgen

7. Met betrekking tot de jaarrekeningrechtelijke gevolgen dient melding te worden gemaakt van de algemeen geldende bepaling uit art. 2:109, lid 2 WVV dat stelt dat de ontbinding de afsluiting van het boekjaar van de vereniging tot gevolg heeft, van toepassing op de vrijwillige ontbinding uit art. 2:110 WVV en waarnaar uitdrukkelijk wordt verwezen in art. 2:135, lid 1 WVV[23]. De Commissie is de mening toegedaan dat, aangezien de regel uit art. 2:109, lid 2 WVV opgenomen is onder de algemene bepalingen die van toepassing zijn op alle ontbindingsvormen van de VZW's en IVZW's, deze regel ook van toepassing is wanneer de ontbinding en de sluiting van de vereffening in één akte plaatsvindt. Het staat immers buiten kijf dat de procedure van de onmiddellijke sluiting van de vereffening tevens het lopende boekjaar afsluit.

8. De verplichting van het bestuursorgaan om na de afsluitingsdatum van het boekjaar een jaarrekening op te stellen en ter goedkeuring voor te leggen aan de algemene vergadering[24] heeft tot doel te verzekeren dat de leden jaarlijks – en tijdig – een getrouw beeld krijgen van het vermogen, de financiële positie en het resultaat van een VZW of IVZW[25], teneinde hun controlerecht te kunnen uitoefenen. Indien de ontbinding en vereffening van een VZW of IVZW is gepland vóór de reguliere datum van de algemene vergadering die de jaarrekening moet behandelen van het laatste boekjaar vóór het boekjaar dat eindigt met de ontbinding en vereffening in één akte, is de Commissie van mening dat deze algemene vergadering vervroegd dient te worden ten laatste op dezelfde datum dan die waarop de akte tot ontbinding en vereffening in één akte zal worden ondertekend.

De Commissie is van oordeel dat deze wettelijke verplichting in hoofde van het bestuursorgaan onverkort van toepassing blijft bij de ontbinding en de sluiting van de vereffening in één akte in de zin van art. 2:135 WVV. Het is immers door toedoen van het bestuursorgaan van desbetreffende VZW of IVZW dat de openbaarmakingsverplichtingen in acht moeten worden genomen[26].

9. Gelet op het voorgaande is de Commissie van oordeel dat er tevens een jaarrekening moet worden opgesteld voor de periode tussen de aanvang van het lopende boekjaar en de datum van het ontbindingsbesluit[27] door de algemene vergadering door de uitdrukkelijke tekst van art. 2:109, lid 2 WVV. Daarbij zal het bestuursorgaan niet alleen rekening moeten houden met art. 3:6, § 2, lid 2 KB WVV en de jaarrekening aldus in discontinuïteit opstellen tenzij de activa en passiva van de VZW of IVZW in continuïteit zullen voortbestaan in een andere entiteit[28], doch ook met het specifiek karakter van deze procedure[29].

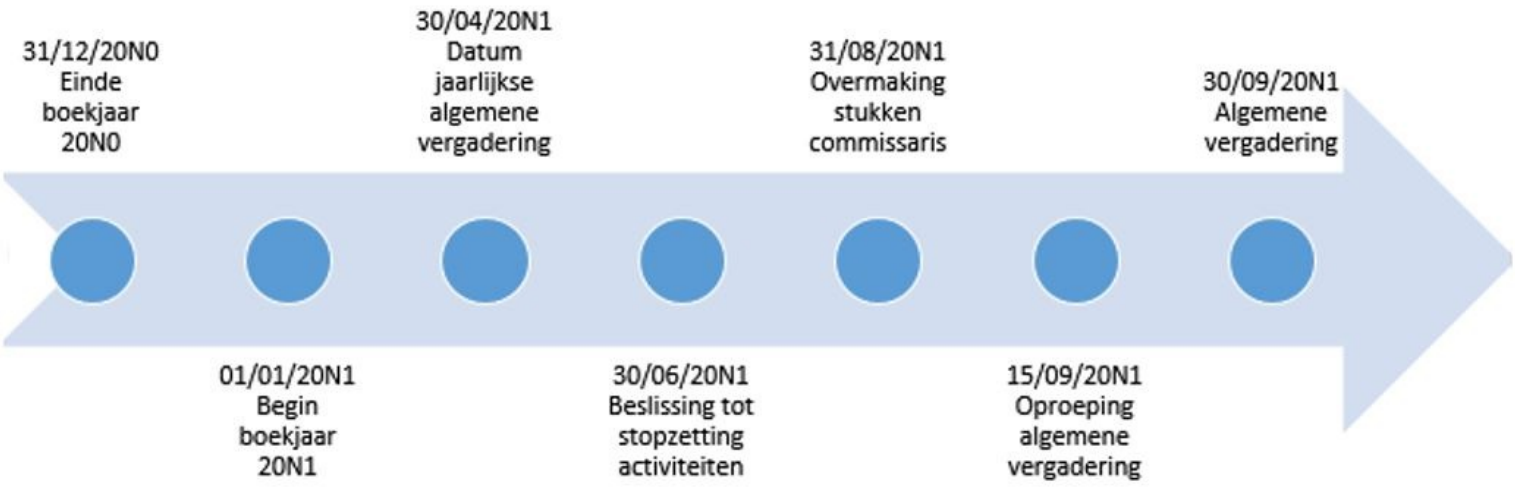
10. Het opstellen van dergelijke jaarrekening voor het boekjaar dat eindigt met de ontbinding en vereffening in één akte is geen sinecure vermits op de dag van de ontbinding en vereffening de betrokken jaarrekening reeds beschikbaar moet zijn met alle noodzakelijke elementen tot op die dag. Naar de mening van de Commissie zal dit best praktisch zo worden georganiseerd door het bestuursorgaan van een VZW of IVZW middels het in acht nemen van een "stand still" tussen de datum waarop de jaarrekening moet beschikbaar zijn voor de commissaris, en als er geen commissaris is, de bedrijfsrevisor of gecertificeerd accountant[30], en de datum van de algemene vergadering die de ontbinding en vereffening in één akte zal behandelen. De Commissie wenst te benadrukken dat de beginselen van het boekhoudrecht steeds in acht moeten worden genomen bij de toepassing van art. 2:135 WVV. Het is immers noodzakelijk dat de opgestelde jaarrekening[31] een getrouw beeld van de VZW of IVZW blijft geven tot op het ogenblik waarop de algemene vergadering beslist tot de ontbinding en de sluiting van de vereffening in één akte[32]. Het voorgaande is, naar het oordeel van de Commissie, slechts mogelijk indien het om eenvoudige afsluitingen[33] gaat. Indien het bestuursorgaan vaststelt dat dit niet het geval is, dan kan art. 2:135 WVV niet worden toegepast en dienen de klassieke ontbindings- en vereffeningsregels[34] te worden gevolgd.

11. Deze jaarrekening dient openbaar[35] te worden gemaakt bij de Nationale Bank van België overeenkomstig art. 3:47 WVV.

III. Voorbeeld

12. Een vereniging zonder winstoogmerk Z (hierna: de VZW Z) voert haar boekhouding per kalenderjaar. De jaarlijkse algemene vergadering vindt plaats op 30 april. De jaarrekening van de VZW Z wordt gecontroleerd door de commissaris[36] die door de algemene vergadering werd aangesteld. Op 30 juni 20N1 wordt besloten om de activiteiten van deze VZW niet meer verder te zetten en om de procedure tot het verwijderen van de VZW uit het rechtsverkeer op te starten. Het bestuursorgaan opteert daarbij voor de ontbinding en de onmiddellijke sluiting van de vereffening in één akte, zoals voorzien in art. 2:135 WVV. Alle bestaande schulden worden door het bestuursorgaan volledig aangezuiverd en er duiken geen nieuwe schulden op. Op 30 september 20N1 besluiten alle leden die op de algemene vergadering aanwezig zijn, met eenparigheid van stemmen, tot de onmiddellijke sluiting van de vereffening.

13. Schematisch kunnen de volgende termijnen worden onderscheiden:

14. De Commissie licht hierna toe welke verslaggevingsplichten, vanuit jaarrekeningrechtelijk perspectief, gepaard moeten gaan met de onmiddellijke sluiting van de vereffening in de zin van art. 2:135 WVV:

- Periode 01/01/20N0 – 31/12/20N0: boekjaar 20N0 vormt het laatste volledige boekjaar waarin de VZW Z haar activiteiten ten volle[37] heeft uitgeoefend. Het is de bevoegdheid van het bestuursorgaan om voor het boekjaar 20N0 een jaarrekening op te stellen;
- 30/04/20N1: Op 30/04/20N1, i.e. de datum van de jaarlijkse algemene vergadering, legt het bestuursorgaan de jaarrekening voor het boekjaar 20N0 ter goedkeuring[38] voor aan de algemene vergadering. Deze jaarrekening wordt vervolgens, binnen 30 dagen na goedkeuring ervan[39], neergelegd bij de Nationale Bank van België;
- Periode 30/06/20N1 – 31/08/20N1: na de beslissing tot de stopzetting van de activiteiten van de VZW Z, dient het bestuursorgaan de volgende handelingen te treffen:
  - Het aanzuiveren van alle schulden van de vereniging zonder winstoogmerk[40];
  - Het opstellen van een ontbindingsvoorstel en een bijzonder verslag door het bestuursorgaan met de toelichting van het ontbindingsvoorstel[41]. Bovendien dient het bestuursorgaan daarbij te zorgen voor:
    - Het voorzien van voldoende provisies ter dekking van de kosten die gepaard zullen gaan met de onmiddellijke sluiting van de vereffening[42];
    - Het opstellen van een staat van activa en passiva, die niet meer dan drie maanden vóór de vergadering die over het voorstel tot ontbinding moet besluiten, in casu 30/09/20N1[43], is afgesloten[44];
    - Het opstellen van de jaarrekening voor de periode 01/01/20N1 – 30/09/20N1[45].

Aangezien de akte tot de onmiddellijke sluiting van de vereffening op 30/09/20N1 wordt ondertekend, maakt het bestuursorgaan een staat van activa en passiva, samen met de jaarrekening voor de periode 01/01/20N1 – 30/09/20N1 en het bewijs van de betaling van alle schulden, over aan de commissaris en dit uiterlijk tegen 30/08/20N1[46].

- Periode 31/08/20N1 – 15/09/20N1: de commissaris stelt inzake de aan hem overhandigde stukken (staat van activa en passiva en de jaarrekening van het lopende boekjaar) met het oog op de onmiddellijke sluiting van de vereffening, zijn verslagen op;
- 15/09/20N1: op 15/09/20N1 wordt de oproepingsbrief verstuurd naar de leden van de algemene vergadering van de VZW Z, alsook naar de commissaris en de leden van het bestuursorgaan, met het oog op het bijwonen van de algemene vergadering waarin besloten zal worden tot de onmiddellijke sluiting van de vereffening van de VZW Z. Deze oproepingsbrief bevat een agenda met alle onderwerpen die behandeld zullen worden en alle stukken die in het kader van deze procedure moeten worden bezorgd aan de leden[47];
- 30/09/20N1: op 30/09/20N1 keurt de algemene vergadering van de VZW Z de jaarrekening voor de periode 01/01/20N1 – 30/09/20N1 goed die vervolgens moet worden neergelegd[48]. Daarnaast besluit de algemene vergadering van de VZW Z, met eenparigheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde leden, tot de ontbinding en de sluiting van de vereffening in één akte[49].
  Alle bij het WVV voorgeschreven stukken, die overeenkomstig de gevolgde procedure van de onmiddellijke sluiting van de vereffening

werden opgesteld, worden vervolgens met het oog op de opname in het verenigingsdossier binnen de dertig dagen neergelegd[50] op de griffie van de ondernemingsrechtbank en bekendgemaakt[51] in de Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad.

---

1 Onderhavig advies is tot stand gekomen nadat het ontwerp van dit advies op 25 juni 2021 ter publieke consultatie werd gepubliceerd op de website van de CBN.

2 Ingevoerd bij art. 2 van de wet van 23 maart 2019, BS 04 april 2019.

3 Zie CBN-advies 2022/06 – Verslaggeving bij onmiddellijke sluiting van de vereffening van een vennootschap.

4 Voorbereidende werken, Parl. St., Kamer, 2017-2018, DOC 54-3119/001, 105.

5 Deze procedure wordt ook de “ontbinding en vereffening in één akte”, de “vereenvoudigde vereffening”, de “ééndagsvereffening”, de “ééndagsprocedure”, de “one-shot-liquidatie” of de “turboliquidatie” genoemd.

6 Zie CBN-advies 2022/05 - Verslaggeving bij ontbinding en vereffening van een VZW of IVZW.

7 Dit is ook het geval bij de ontbinding en de sluiting van de vereffening in één akte bij de vennootschappen: H. BRAECKMANS en A. SNYERS, “Status quaestionis inzake vereffening van vennootschappen”, in H. BRAECKMANS, M.E. STORME, M. VANMEENEN, B. TILLEMAN en J. VANANROYE (eds.), Curatoren en vereffenaars: actuele ontwikkelingen IV, Antwerpen, Intersentia, 2017, 488.

8 Zie ook H. DE WULF, “Ontbinding, vereffening en herstructureringen: wat brengt het toekomstige Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen?”, in A. WYLLEMAN (ed.), Rechtskroniek voor het notariaat – Deel 32, Brugge, die Keure, 2018, 75.

9 Het bestuursorgaan dient immers, voorafgaand aan de beslissing van de algemene vergadering inzake de ontbinding van een VZW of IVZW, reeds de nodige stappen te hebben ondernomen.

10 Art. 2:135, lid 2 WVV.

11 Voor de ontbinding en de vereffening van de stichtingen is steeds de tussenkomst van de rechtbank nodig (zie art. 2:114 WVV en art. 2:140 WVV).

12 Zoals bedoeld in art. 2:110, § 2, lid 2 WVV. Zie ook: Vr. en Antw. Kamer, 14 april 2021, nr. 0.50, 238-241 (Vr. nr. 474 MATHEÏ): “Een vzw die geen commissaris moet aanstellen overeenkomstig artikel 3:47, § 6, van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) moet niet voldoen aan artikel 2:110, § 2, WVV indien de vzw in één akte wordt ontbonden en vereffend. Er moet m.a.w. geen door het bestuursorgaan opgesteld verslag, staat van activa en passiva en controleverslag (hierna: “de drie stukken”) worden opgesteld om een beroep te kunnen doen op de ééndagsprocedure van artikel 2:135 WVV. [...]”.

13 Artikel 2:135, lid 1, 2° WVV. In het WVV wordt nog de titel “accountant” gebruikt. Als gevolg van de fusie tussen het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten (IAB) en het Beroepsinstituut van Erkende Boekhouders en Fiscalisten (BIBF) in het Institute for Tax Advisors and Accountants (ITAA) kreeg de bestaande titel “accountant” een nieuwe benaming, namelijk “gecertifieerd accountant”.

14 Indien er bij de onmiddellijke sluiting van de vereffening sprake is van ontoereikend actief, bepaalt het CBN-advies 170/1 – Boekhoudkundige verwerking van niet-betaalde schulden wegens ontoereikend actief bij het sluiten van de vereffening het volgende: “[...] Dezelfde beginselen kunnen toegepast worden op schulden die bij vereffening van de vennootschap worden kwijtgescholden of waarvan de schuldeiser uitdrukkelijk afstand doet. De debiteur "verrijkt" zich immers ten belope van het bedrag dat wordt kwijtgescholden of waarvan afstand wordt gedaan en dient dit in zijn rekeningen tot uitdrukking te brengen als een uitzonderlijk [thans: niet-recurrent] resultaat. Heel anders is de toestand wanneer bij het sluiten van de vereffening niet alle schulden kunnen worden terugbetaald bij gebreke aan voldoende activa. [...] Deze niet betaalde schulden moeten in de vereffeningsstaat dan ook als schulden van de vennootschap geboekt blijven wat zal leiden tot een negatief eigen vermogen.”

15 Art. 2:135, lid 2 WVV jo. art. 9:21 WVV voor de VZW’s en art. 10:6/1 WVV voor de IVZW’s.

16 De Commissie wijst erop dat art. 2:110, § 2 WVV enkel de verslaggeving bevat van de VZW’s en IVZW’s die, overeenkomstig art. 3:47, § 6 WVV, één of meer commissarissen moeten aanstellen. Zie terzake ook: Vr. en Antw. Kamer, 14 april 2021, nr. 0.50, 238-241 (Vr. nr. 474 MATHEÏ).

17 Voorbereidende werken, Parl. St., Kamer, 2019, DOC 55-0553/004, 34.

18 Art. 2:109, lid 1, 1° WVV jo. art. 2:110 WVV. Zie ook de voorbereidende werken, Parl. St., Kamer, 2019, DOC 55-0553/001, 30 en Parl. St., Kamer, 2019, DOC 55-0553/004, 34.

19 Art. 3:47, § 1, lid 2 WVV.

20 Art. 2:135, lid 1, 1° WVV.

21 Zie art. 2:126 WVV en CBN-advies 2022/05 - Verslaggeving bij ontbinding en vereffening van een VZW of IVZW.

22 Art. 2:134, § 1, lid 2 WVV.

23 Zie randnr. 6, eerste streepje.

24 Art. 3:47, § 1, lid 2 WVV.

25 Art. 3:1, lid 1 KB WVV

26 Zie CBN-advies 2019/12 – Groottecriteria verenigingen en stichtingen - schema van de jaarrekening – begroting, punt V.

27 De datum van de ontbinding en de sluiting van de vereffening in één akte is immers het laatste moment waarop de jaarrekening kan worden goedgekeurd, aangezien een VZW of IVZW, na de sluiting van de vereffening, haar actieve rechtspersoonlijkheid verliest. Zie ook art. 2:138, § 2 WVV.

28 Onderhavig CBN-advies heeft niet tot doel om dergelijke situatie te bespreken. Zie voor meer: art. 3:6, § 2, lid 3 KB WVV.

29 Zo zal het bestuursorgaan van een VZW of IVZW die een jaarverslag moet opstellen, als gevolg van de onmiddellijke sluiting van de vereffening in de zin van art. 2:135 WVV, niet in de mogelijkheid zijn tot opname van de informatie in het jaarverslag over de belangrijke gebeurtenissen na

balansdatum, aangezien er geen periode “na balansdatum” meer komt. Het bestuursorgaan is in voorkomend geval gehouden om passende vermeldingen op te nemen in de toelichting.

30 Art. 2:135, lid 1, 2° WVV.

31 Zie ter zake art. 3:3, § 1, lid 1 KB WVV: “De balans wordt opgesteld na toewijzing, dit wil zeggen, rekening houdend met de beslissingen tot besteding van het saldo van de resultatenrekening en van het overgedragen resultaat.”

32 Art. 2:135, lid 1, 3° WVV.

33 Zie ook randnr. 3.

34 Zie CBN-advies 2022/05 - Verslaggeving bij ontbinding en vereffening van een VZW of IVZW.

35 Zie voor meer: CBN-advies 2019/12 – Groottecriteria verenigingen en stichtingen - schema van de jaarrekening – begroting, punt V.

36 Art. 3:47, § 6 WVV.

37 En in continuïteit.

38 Zie ook: art. 3:47, § 1, lid 2 WVV.

39 Art. 3:47, § 7 WVV.

40 Zie ook art. 2:135, lid 1, 2° WVV met betrekking tot de consignatie en de schriftelijke instemming met de procedure van de onmiddellijke sluiting van de vereffening. In onderhavig voorbeeld van de Commissie gaat het om een VZW waarin alle schulden integraal zijn terugbetaald.

41 Art. 2:135, lid 1 WVV jo. art. 2:110, § 2, lid 1 WVV.

42 Hierbij kan o.a. worden verwezen naar de kosten van de commissaris of een eventuele consignatie van gelden om latente (belasting)schulden te voldoen.

43 Het bestuursorgaan kan deze staat bijgevolg opstellen vanaf 30/06/20N1.

44 Art. 2:135, lid 1 WVV jo. art. 2:110, § 2, lid 2 WVV.

45 Zie punt II.D. van onderhavig advies.

46 Art. 3:98, § 1, 1° en art. 3:98, § 2 WVV jo. art. 3:74, lid 1 WVV.

47 Art. 9:14 WVV.

48 Zie randnr. 11 en de verwijzing aldaar.

49 Art. 2:135, lid 1, 3° WVV.

50 Zie randnr. 11 en art. 2:7, § 1 WVV jo. art. 2:9, § 1, 5° en art. 2:9, § 2, 9° WVV jo. art. 2:12 WVV.

51 Zie randnr. 11 en art. 2:13 WVV.